

Засоби формування іншомовної компетенції у діалогічному мовленні

У статті розглядаються засоби навчання діалогічного мовлення. Подається класифікація засобів навчання. Виділяються технічні й нетехнічні засоби, серед яких виокремлюються вербальні, невербальні/зображальні, вербально-зображальні опори та аудіо-візуальні й аудитивні засоби навчання. Характеризуються штучні та природні опори. Описуються психологічні передумови використання роздавального матеріалу для навчання усного мовлення. Пропонуються приклади вправ з використанням опор різного виду для навчання діалогічного мовлення у середніх і вищих навчальних закладах.

Ключові слова: компетенція у діалогічному мовленні, засоби навчання діалогічного мовлення, класифікація засобів навчання, штучні/ природні опори, вправи для навчання діалогічного мовлення

Черныш В.В. Средства формирования иноязычной компетенции в диалогической речи

В статье рассматриваются средства обучения диалогической речи. Предлагается классификация средств обучения. Выделяются технические и нетехнические средства, которые подразделяются на вербальные, невербальные/изобразительные, вербально-изобразительные опоры, аудиовизуальные и аудитивные средства обучения. Дается характеристика искусственных и естественных опор. Описываются психологические предпосылки использования раздаточного материала для обучения устной речи. Предлагаются примеры упражнений с использованием опор разного вида для обучения диалогической речи в средних и высших учебных заведениях.

Ключевые слова: компетенция в диалогической речи, средства обучения диалогической речи, классификация средств обучения, искусственные/ естественные опоры, упражнения для обучения диалогической речи.

Chernysh V.V. Teaching Techniques for the Formation of Foreign Competence in Oral Interaction

The article is devoted to the problem of using training aids for teaching speaking, dialogue in particular. Instructional and untechnical technologies are marked out among which verbal, non-verbal/visual, verbal-visual, audio-visual and audio materials are distinguished. Man-made and authentic off-the-shelf materials are characterized. Psychological prerequisites for using manipulative materials for teaching speaking skills are described. The examples of exercises with different types of teaching materials which provide the teacher with the support necessary to run an effective speaking course both at secondary schools and universities are given.

Key-words: competence in oral interaction, teaching techniques for teaching speaking, teaching materials classification, man-made, authentic off-the-shelf materials, exercises for teaching oral interaction.

Питання використання засобів навчання (ЗН) іноземних мов (ІМ) у методичній науці – не нова, проте вона залишалася й буде *актуальною*, оскільки з кожним роком з'являються нові засоби і технології навчання. Попри той факт, що методику навчання діалогічного мовлення (ДМ) розробляли у різний час багато вчених (А. А. Алхазішвили, Г. В. Бойкова, Е. П. Будниченко, М. Л. Вайсбурд, О. В. Калимуліна, С. А. Кузнецова, Р. П. Мильруд, В. Л. Скалкін, J. Anderson, N. Billbrough, G. Brown & G. Yule, L. Dawes. C. Livingstone, J. Murphy, C. Read & A. Matthews, S. Thornbury та ін.), а використання ЗН викликало значний інтерес у вітчизняних і зарубіжних науковців (И. В. Алексеева, Е. Аленичева, Н. І. Бичкова, Д. А. Богданова, Н. П. Грачева, Т. И. Дроздова, Т. П. Ивченко, С. А. Кузнецова, М. В. Ляховицкий, В. Л. Скалкін, А. Н. Шукин, E. Frendo, J. Higgins & T. Johns, D. Teeler & P. Gray, T. Oschepkova, P. Seligson та ін.), проте проблема залучення різноманітних ЗН у процес формування іншомовної комунікативної компетенції у говорінні в цілому та діалогічному мовленні зокрема не може вважатися остаточно вирішеною, оскільки потребує розгляду питання систематизації ЗН, їх видів, функцій у навчанні усного мовлення тощо. Вказаним аспектам і присвячено цю статтю. Таким чином, **метою** статті є: представити загальний опис засобів навчання, що можуть використовуватися для навчання усного мовлення у середніх загальноосвітніх та вищих навчальних закладах; класифікувати ЗН за різними критеріями; визначити психологічні передумови залучення ЗН у навчальний процес; подати приклади вправ із використанням ЗН для формування іншомовної комунікативної компетенції у ДМ.

Говорячи про засоби навчання та їх використання для розвитку ДМ, необхідно пам'ятати, що вони сприяють розвитку мислення учнів, а також їх мовленнєвих умінь за рахунок залучення школярів до активного творчого процесу мовленнєвої діяльності, та у взаємодію один з одним. Згідно теорії взаємодії, учні засвоюють ІМ краще, якщо вони взаємодіють з усіма аспектами свого оточення. У формуванні КДМ можуть використовуватися як штучні опори (спеціально створені вчителем з певною навчальною метою роздавальні матеріали), так і природні (матеріали, що оточують учнів у дійсності, наприклад, фотографії, поштові листівки, комікси, афіші, меню, художні фільми, теле- і радіопередачі тощо). Крім того, такі опори можуть пропонуватися до уваги як усьому класу/навчальній групі, так і надаватися для роботи в парах або індивідуально. Останні називаються «роздавальним матеріалом».

Під *роздавальним матеріалом* розуміють картки з дидактично організованою навчальною інформацією. Їх роздають учням під час уроку для опрацювання певного матеріалу. На картках роздавального матеріалу (flash-cards, hand-out cards) можуть бути текстограми (мікродіалоги, діалоги-зразки тощо), піктограми (серія малюнків, схематичні плани міст, будівель тощо), дидактограми (навчальний матеріал, який необхідно засвоїти), фотограми (фотографії), тестограми (контрольні завдання для виконання учнями), ігрограми (розроблені завдання для рольових ігор). Представимо у таблиці загальну класифікацію ЗН для навчання ДМ. Усі ЗН розділені на групи згідно критеріїв: залучення технічного обладнання (технічні й нетехнічні) та каналу сприйняття матеріалу (вербальні, невербальні/зображальні, вербально-зображальні опори, аудіовізуальні й аудитивні ЗН).

Засоби формування іншомовної комунікативної компетенції у ДМ

Нетехнічні засоби	вербальні опори	<ul style="list-style-type: none"> ▪ мікродіалог ▪ діалог-зразок ▪ мікродіалог-підстановча таблиця ▪ структурно-мовленнева схема ▪ функціональна схема мікродіалогу ▪ об'єднані між собою функціональна і структурно-мовленнева схема діалогу
	невербальні/зображальні опори	<ul style="list-style-type: none"> ▪ сюжетний малюнок ▪ серія малюнків, фотографій, листівок ▪ різноманітні плани будинків, будівель ▪ карта погоди
	вербально-зображальні опори	схематичний план міста, будівлі тощо
Технічні засоби	аудіо-візуальні	відеозапис (відеофільм, відеосюжет, мультимедійний фільм, навчальний фільм тощо)
	аудитивні	аудіозапис (різноманітні фонозписи для розвитку умінь ДМ, радіопередачі, телефонні розмови тощо)

Як видно із наведеної таблиці, ЗН для формування іншомовної комунікативної компетенції у ДМ різноманітні і їх перелік може стати невичерпним, оскільки все залежить від учителя, його майстерності у виготовленні й використанні ЗН, цілей та етапів навчання.

Розглянемо теоретичні положення залучення ЗН до навчального процесу. В.Л.Скалкін визначає такі психологічні передумови використання роздавального матеріалу для навчання усного мовлення:

1. Роздавальний матеріал реалізує принцип новизни, оскільки він завжди викликає підвищений інтерес у учнів – адже на картках подається новий матеріал, якого немає у навчально-методичних комплексах.
2. Роздавальний матеріал надається учням, як правило, на короткий час, тому їм не набридає з ними працювати.
3. Школярів приваблює різноманітність і нестандартність подачі ілюстративного і навчального матеріалу [1].

Використання роздавального матеріалу для навчання усного мовлення дає змогу:

1. Забезпечити багаторазове повторення окремих мовних і мовленневих одиниць ІМ.
2. Створити природну ситуацію для спілкування.
3. Доповнити навчальний і дидактичний матеріал, що вміщений у навчально-методичному комплексі (НМК).
4. Організувати обговорення не лише тем, наявних у НМК, але й актуальних подій, що відбуваються за кордоном і в нашій країні.
5. Поліпшити, поглибити зміст навчання усного мовлення, урізноманітнюючи теми для висловлювання, обговорення, актуальних та цікавих школярам різного віку.
6. Ефективно використовувати найновіші методи, прийоми і форми навчання, які розроблені методистами, але які ще не реалізовані, або реалізовані частково в НМК (наприклад, мовний портфель учня, Case-Study тощо).
7. Оперативно реагувати на реальний хід вивчення теми, розділу, циклу НМК, організовуючи у разі потреби виконання додаткової серії вправ, рольових ігор, проєктів тощо.
8. Інтенсифікувати навчальний процес, організувати роботу в парах, мікрогрупах, самостійну роботу всіх учнів, взаємонавчання, навчання у співпраці тощо.
9. Реалізувати індивідуалізацію навчання школяра (залучаючи відповідний тип індивідуалізації до кожного учня).

Засоби наочності можуть використовуватися для навчання ДМ як кожен окремо, так і в комплексі. При комплексному використанні засобів наочності розрізняють їх паралельне й послідовне включення до уроку ІМ. Перше передбачає одночасне пред'явлення засобів навчання під час виконання вправ. Послідовне використання визначається послідовністю вправ, що спрямовані на розв'язання окремого методичного завдання.

Розглянемо приклади такого роздавального матеріалу, що подається у вигляді опор для навчання ДМ. Як відомо, кожний функціональний тип діалогу характеризується певними видами діалогічних єдностей, які мають усвідомлюватися і засвоюватися школярами. Це і структура діалогу, його мовні, мовленневі, соціокультурні й екстралінгвістичні особливості. Важливою особливістю навчання ДМ є його фонетичне оформлення. Поєднання аудитивної і зорової наочності дозволяє пред'явити діалог-зразок у сукупності всіх характерних особливостей.

Аудитивна й аудіовізуальна наочність (записи діалогів-зразків, відеосюжети, різноманітні фонозписи для розвитку умінь ДМ, радіопередачі, телефонні розмови тощо) ілюструє емоційну забарвленість, виразність усного мовлення. У свою чергу, оволодінню засобами інтонаційного оформлення усного мовлення допомагають різноманітні паузовані аудитивні фонозписи для імітації. Виконання учнями таких вправ передбачає різні

режими виконання: повторення за диктором у певному темпі діалогічних єдностей з різними інтонаційними моделями, промовляння з правильним смисловим наголосом та емоційним забарвленням реплік під час пауз. Ефективність таких вправ підвищується за рахунок аудитивних ключів, поданих у запису. Таким чином, кожен учень може перевірити правильність виконання вправи і за наявності помилок повторити правильний варіант. Ще однією перевагою таких вправ є те, що до роботи залучаються всі учні одночасно, таким чином збільшується активна робота кожного школяра на уроці ІМ, а учитель може проконтролювати виконання фоно-вправи, підключаючись до кожного робочого місця (за наявності спеціальної лабораторії або роботи за комп'ютером).

Зорова наочність (вербальні, вербально-графічні опори, невербальні/ зображальні опори, вербально-зображальні опори) використовуються для пред'явлення діалога-зразка, моделі/ структури його побудови, схем речень і словосполучень.

До **вербальних** опор відносяться: діалог-зразок, мікродіалог-підстановча-таблиця, структурно-мовленнева схема, функціональна схема мікродіалогу, об'єднані між собою функціональна і структурно-мовленнева схема діалогу.

Зразок мікродіалогів:

- Mrs. Williams: Hello. Come in. I'm Mrs. Williams.
Gabriela: Hello, my name's Gabriela.
Mrs. Williams: Where are you from?
Gabriela: I'm from Argentina.
Mrs. Williams: Great! We're from Wales.
- Kostas: A cheese sandwich, please.
Waitress: I'm sorry. We haven't got any cheese sandwiches. We've got some egg sandwiches.
Kostas: OK, an egg sandwich, please. And a coffee.

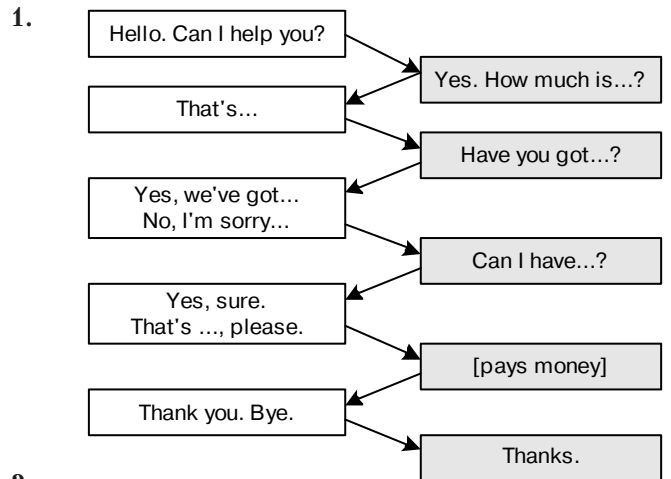
Зразок мікродіалогу-підстановчої таблиці.

P ₁ : Say, _____, do you like _____ ?	action films science fiction films comedy films horror films
P ₂ : No, I don't watch _____	action science fiction comedy horror
How about you, _____ ?	
P ₁ : Well, I watch _____	cartoons. soap-operas. thrillers. documentaries.
P ₂ : Cartoons _____ Thrillers _____ they are _____ Soap-operas _____ Documentaries _____	great! excellent! OK! awfull! boring!
By the way, do you go to the cinema?	
P ₁ : I'm a cinema-goer, you know.	
P ₂ : Really? How often do you go to the cinema?	
P ₁ : Well, it depends. Usually _____	once a week. twice a week. every week-end. every day. on Fridays.
There's a good film on. Why don't we go and watch it?	
P ₂ : That's a great idea! Let's go.	

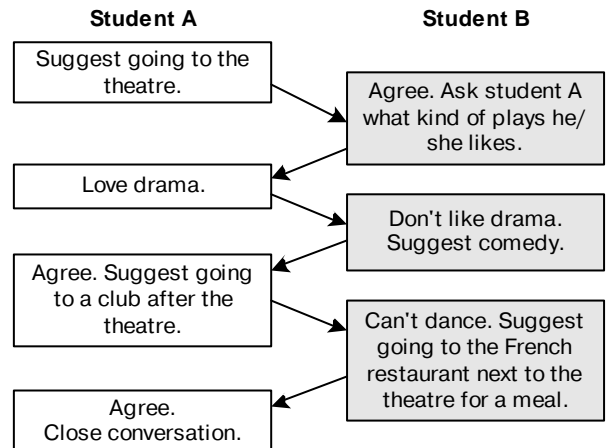
Зразок структурно-мовленневої схеми:

- P₁: I love going to the _____. I go every _____.
P₂: Me, too. I like _____ but I hate _____.
P₁: Here we are. What do you want to see?
P₂: Er, well, not the _____. I don't like _____.
P₁: Hey, the new _____ is on.
P₂: Great! _____.

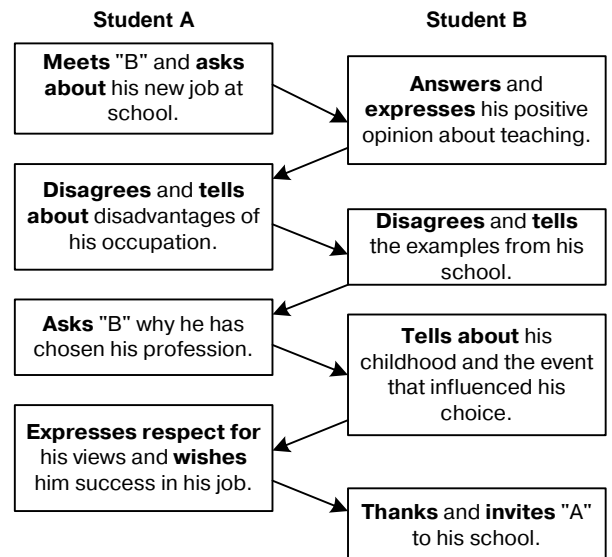
Зразок функціональної схеми мікродіалогу:

2.

3.

Student A is renting a house. B. is the landlord.

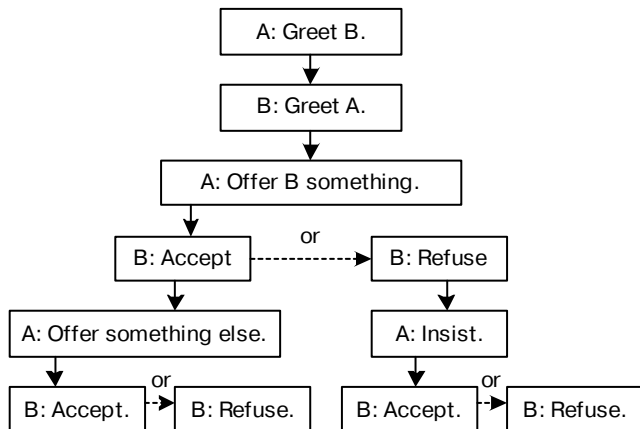
A: (Asks when it's *necessary* to pay the rent.)

B: (Says strongly it's very *important* to pay.)

A: (Asks for *permission* to keep pets.)

B: (Apologise, but says animals are *prohibited*.)

Варіантом функціональної схеми діалогу є так звана **блок-схема** діалогу (**flow-diagram conversation**). У ній кожному співрозмовнику пропонуються варіанти до мовленнєвих дій, за якими вони будують свій діалог [6], наприклад:

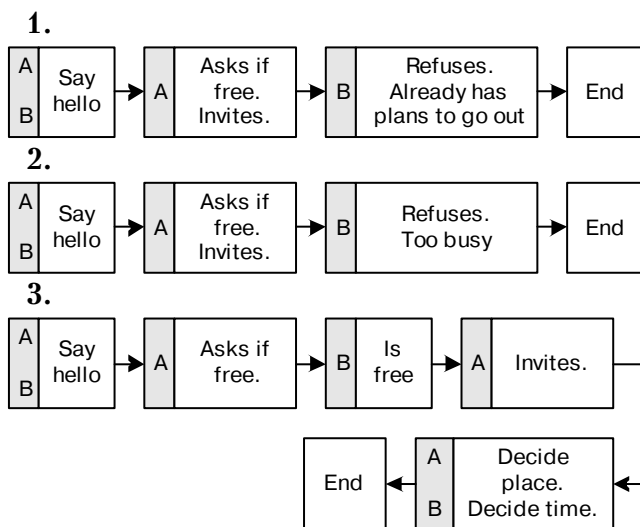

Така блок-схема може використовуватися як на етапі ознайомлення із мікродіалогами, так і на етапі вправлення, а також і на етапі контролю [6], наприклад:

Everyday English

Invitations

Listen to three dialogues inviting friends out. Which follows which partner?

Зразок об'єднаних між собою функціональної та структурно-мовленнєвої схеми діалогу:

Student A	Student B	Example
Open the conversation. Say there is a St.Valentine's Day party on Saturday night. Invite.		
	Agree. Express thanks. Suggest student A bring his/her digital camera.	Could I have a word with you? It's about...
Agree. Ask student B to bring his/her music CDs.		Yes, a good idea.
	Agree. Ask about food and drink. Suggest buying chips.	Why don't you bring your...? Yes, sure.
Don't like chips. Suggest buying pizzas.		I've got some... What about...? I hate...
	Agree. Suggest buying apple juice.	Why don't we make...? We can buy...
Don't like apple juice. Suggest buying pine-apple juice.		Well, you can... Let's buy ... That's an excellent idea. Goodbye.
	Like apple juice. Agree to buying apple and pine-apple juice.	
Suggest making sandwiches.		
	Excellent idea! Close conversation.	

Можливість використання опор дає можливість виконувати мовленнєві завдання учням з різним рівнем мовної підготовки.

Розглянемо приклади **невербальних (зображальних) опор** (сюжетний малюнок, серія малюнків, фотографій, листівок, різноманітні плани житла, будівель, карта погоди тощо) і **вербально-зображальних опор** (схематичний план міста, будівлі, карта погоди тощо), а також деякі можливі шляхи їх використання на уроці ІМ для навчання ДМ.:

Приклад використання серії малюнків (pictorial map)

[4]

Students are given a series of pictures where a conversational situation is depicted. They are to think of phrases the people in the picture might say to each other and produce a dialogue.

- S₁: Hello Larry. Do you mind coming today? We could have lunch together.
 S₂: Oh! That's a good idea, Mary. When will I come?
 S₁: Does 10 o'clock sound all right?
 S₂: That suits me fine!

Сюжетні малюнки із неправильним порядком подій (Jig-saw pictures) [4]. Школярам видається 2 набори різних сюжетних малюнків, що ілюструють одну й ту історію. Картинки із зображенням подій подаються у довільному порядку. Учні по черзі описують картинки, ставлять один одному запитання і встановлюють логіку подій історії. По закінченні вони показують один одному картки із сюжетними малюнками та перевіряють правильність встановлення послідовності розгортання подій. Наприкінці роботи можна запропонувати цій парі учнів розповісти всю історію класу.

Більш ускладненим варіантом попереднього прийому є відновлення історії згідно сюжетних малюнків [5] з таким завданням:

You have got half the pictures to make a complete story. There are twelve pictures in all. Student A has got pictures 'a'-'f' and Student B has got pictures 'g'-'l'. Describe your pictures to each other to work out the correct order of events in the story. For example,

Student A: In picture 'a' there's a little old lady. She is attacking another lady.

Student B: In picture 'g' there's a couple outside a supermarket.

Once you have described all the pictures you should put them in order. Note the order in the spaces provided on your task sheets. (The first two pictures in the story are 'd' and 'j'.) The couple in the story are called Dave and Jane.

Then work together and build up an account of the story with your partner, you should narrate the events which correspond to the pictures on your task sheet, e.g. *Last Saturday Dave and Jane went shopping ...*, etc.

Card 1.

Student A. You and your partner have each got half the pictures to make a complete story. Describe your pictures to your partner and work out the correct order of events. Write the numbers in the spaces provided. Then tell the story together in your own words. Begin: *Last Saturday morning...*

Card 2.

Student B. You and your partner have each got half the pictures to make a complete story. Describe your pictures to your partner and work out the correct order of events. Write the numbers in the spaces provided. Then tell the story together in your own words. Begin: *Last Saturday morning...*

Key: 1 d, 2 j, 3 f, 4 l, 5 e, 6 b, 7 g, 8 k, 9 c, 10 i, 11 a, 12 h.

Один із можливих варіантів оповідань по сюжетному малюнку: Last Saturday morning Dave and Jane went shopping together. Dave saw a leather jacket in a shop window and decided to try it on. Dave and Jane went into the shop. The jacket fitted Dave perfectly and he bought it. After they came out of the clothes shop, Dave and Jane continued their walk along the high street. They didn't notice a woman who was close behind them. Suddenly the woman put her hand into Jane's bag and stole her purse. Jane didn't feel anything but a man nearby saw the pickpocket and shouted to the couple. Jane and Dave ran after the pickpocket. A policeman saw them and started running after the pickpocket, too. They ran and ran but the pickpocket ran faster. Suddenly a little old lady stepped in front of the pickpocket and stopped her. The old lady took the purse from the pickpocket, gave her two professional karate chops and hold her on the ground. When Jane, Dave and the policeman arrived on the scene, Jane thanked the old lady and gave her all the money in her purse as a reward.

Отже, виконуючи завдання такого типу, учні вчаться описувати малюнки, будуючи свої висловлювання логічно й послідовно, запитувати й давати відповіді про необхідні дані або інформацію, обговорювати послідовність подій, вживаючи конструкції типу: In picture 'b' there's a couple. They're walking down the street. The girl has got a bag. The bag is open and a woman is stealing her purse, etc. Last Saturday morning Dave and Jane went shopping. Dave saw a leather jacket in a shop window. He decided to try it on, etc. Is there a man in that picture? – No, there isn't. Is the pickpocket running? – Yes, she is. Which picture comes next? – I think it's 'a'. I think 'd' comes first. Then 'j'. after that it's 'f'.

Як показує практика, учням подобається вписувати слова дійових осіб згідно поданих ситуативних картинок типу **коміксів (speech bubbles)** [3]. Наприклад, учням роздаються завчасно заготовлені картки з коміксами і заготовленими місцями для вписування слів/ фраз головних героїв. Учні отримують таке завдання: *Work in pairs and discuss what is happening in each box and what is being said. When you have done this, write a line for each of the speech bubbles. Then tell the story in pairs, using the lines of the dialogue.*

Жвавий інтерес у школярів будь-якого віку викликають **картинки із завданням «Знайди 10 відмінностей» (comparing pictures, finding deviations)**. Парі учнів даються дві картинки, що мають певні відмінності між собою. Учні, не показуючи один одному свого малюнка, ставлять запитання один одному з метою встановлення цих відмінностей.

S₁: There are three trees in my picture.
S₂: Oh, really? In my picture there are only two trees. The bird is flying in the sky in my picture. Is there a bird in yours?
S₁: No, there isn't any bird in my picture. Etc.

Не менш цікавою робота є із «дивними» картинками (**strange pictures**). Учнім видається такий малюнок із завданням обговорити і дійти висновку, що дана картинка означає.

Крім невербальних опор, у навчанні ДМ можуть використовуватися **вербально-зображальні**. Розглянемо їх.

Об'єднані **схематичний план міста і функціональна схема діалогу (mapped dialogue with some ready-made phrases)** [4]:

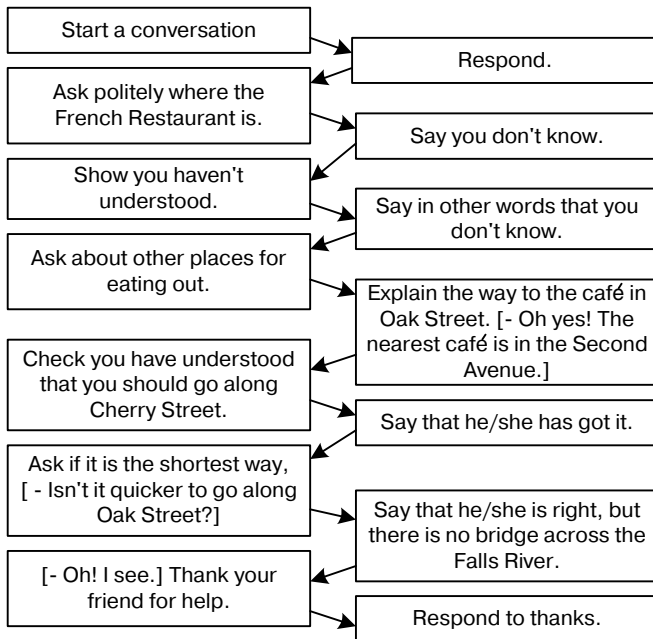
EATING OUT

You work in the office. It's lunch time now. Usually you have lunch at the Royal Restaurant but you can't go there today. The road is closed. Somebody recommended you to go to the French Restaurant, but you don't know how to get there. Ask your friend to help you find a place to have lunch at. The following map can help you organize your conversation.

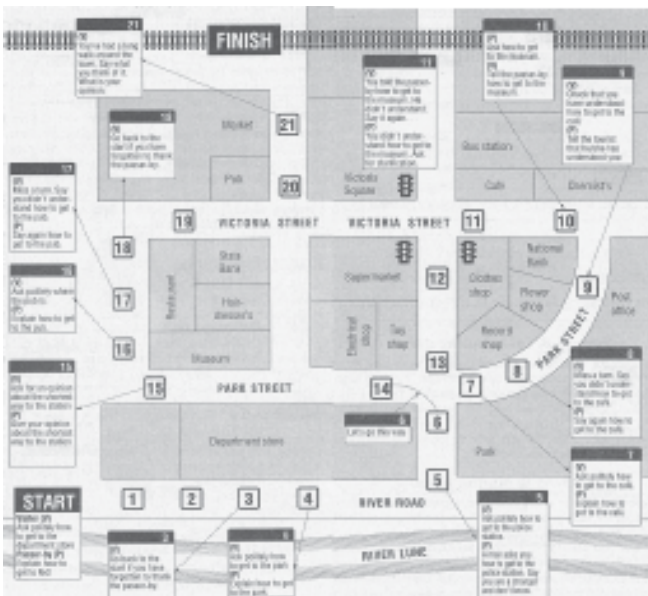

Student A

Student B

Схематичний план міста може представлятися у вигляді карти, на яку нанесені функціональні блоки-підказки діалогу:

Незалежно від віку учні люблять гратися, тому на уроці ІМ ефективними є різноманітні ігри. Загально-відомо, що переважна більшість учнів полюбляє грати у так званий «Морський бій» [5]. А чому б його не використати у формуванні навичок реплікування? Варіантом цієї гри може стати «У пошуках скарбів» (**Find the Treasure**). Пояснимо правила гри, її цілі та перебіг. Метою цієї гри є: 1) навчити учнів мовленнєвих кліше типу: Have you got any ... (treasure in ... /P₁/?). Yes, (I have). It's gold./No, (I haven't). Is it gold? Yes, it is./No. It isn't. Sorry?/Pardon? I think your emerald is in R 20. It's my/your turn; 2) навчити учнів вимовляти, сприймати на слух і розуміти числівники від 1-20 і літери англійського алфавіту; 3) активізувати лексичні одиниці *treasure, gold, diamond, ruby/rubies, emerald*. Дії учнів аналогічні до дій гравців «Морського бою». Малюється два квадрати по 10 клітинок та відповідно по горизонталі й вертикалі виставляються літери й цифри. У першому квадраті гравець «ховає» свої скарби, у другому – відмічає свої ходи щодо пошуку скарбів свого суперника. Виграє той учасник, хто швидше віднайде скарби свого партнера по грі. Наведемо приклад такої заготовки до цього виду діяльності [5]. Приклад заповненої картки учасника, де «заховані» скарби.

	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
11										
12										
13										
14										
15				X	X	X				
16				G						
17				X	G					
18				X						
19										
20	A	B	C	D	E	F	G	H	A	J
1	E	E							R	E
2	D	D	D				R		E	R
3						R				
4			R				G			
5			R		D	D		G		
6		G			D			G	E	E
7		G				R			G	
8		G	G			R				
9	E		D		E				E	E
10	E	D	D		E			D	D	D

Умовні позначки та пояснення:
Gold (G) = 2 X 4 squares

Diamonds (D) = 4 X 3 squares
 Rubies (R) = 4 X squares
 Emeralds (E) = 6 X 2 squares

Student A, 'hide' your treasure in Grid 1; Student B, 'hide' your treasure in Grid 2. Take turns to ask questions to find your partner's treasure and record what you find on other grid. You have got ten minutes. The winner is the person to find the most treasure.

Grid 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	A	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Grid 2

	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

Цю гру можна пропонувати учням у різних варіантах. Все залежить від фантазії її учасників.

Незамінним засобом навчання ДМ виступає рольова гра, під час якої учні вільно спілкуються в межах заданих обставин, виступаючи в ролі одного з учасників іншомовного спілкування [2] (детальніше див статтю автора).

Отже, штучно створених опор може бути безліч, вони створюються авторами НМК (додаються у комплекті), публікуються різними видавництвами окремими наборами, розробляються самим учителем ІМ або із залученням учнів, все залежить від фантазії педагога. Матеріал для створення штучних опор можна добирати із різних джерел: з періодичної преси рідною та іноземною мовою, із посібників для факультативних і позакласних занять, із збірників художньої літератури, із методичних посібників (див., наприклад, посібник, укладений Т.В.Ощепковою [4]).

Таким чином, усі описані засоби сприяють міцнішому засвоєнню ІМ в цілому і ДМ зокрема. Крім того, вони допомагають формувати у школярів вміння працювати творчо й самостійно. **Перспективи** подальших досліджень ми вбачаємо у створенні детальної класифікації засобів навчання монологічного мовлення і розробці відповідних опор для учнів різного віку та етапу навчання ІМ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скалкін В. Л. Роздавальний матеріал для навчання усного мовлення в школах з поглибленим вивченням англійської мови / В. Л.Скалкін // Методика викладання іноземних мов. Республіканський науково-методичний збірник. – К. : Радянська школа, 1988. – Випуск 17. – С. 98 – 102.
2. Черниш В. В. Організація та проведення рольових ігор на уроках іноземної мови / В. В. Черниш // Іноземні мови. – 2010. – № 4. – С. 7 – 15 .
3. Bilbrough N. Dialogue Activities. Exploring spoken interaction in the language class / N. Bilbrough. – Cambridge : Cambridge University Press, 2007. – 244 p.
4. Oschepkova T. Tech-Pack collection of up-to-date classroom techniques : Учеб.-метод.пособие / Т. В. Ощепкова, М. М. Пролыгина, Д. А. Старкова. – М. : Дрофа, 2005. – 381 с.
5. Read C., Tandem Plus. Pair work activities for beginners, elementary and lower-intermediate students. Photocopiable ELT Games and Activities Series. / C. Read, A. Matthews. – Nelson, 1991. – 88 p.
6. Thornbury S. How to Teach Speaking / S. Thornbury. – Essex : Pearson Education Limited, Longman, 2005. – 156 p.

Отримано 10.12.10

“Sometimes learning institutions or teachers find it necessary to produce tailor-made materials, designed to meet specific needs, for use on their own or to supplement a coursebook. Such tailored materials can be lavishly produced by a training department or institute which commissions materials for specific projects or clients. At the other end of the scale is the individual teacher, armed with a computer and a printer, able to produce nice-looking, up-to-date, bespoke materials.”
 Evan Fernando (From “How to Teach Business English” . – Essex : Longman , Pearson Education Limited , 2008 . – P . 46 .)